

УДК 657.1

Помулева.В.М.¹, Козлігіна К.І.²

¹ старш. викл. ЗНТУ

² студ. гр. ФЕУ-626сп ЗНТУ

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ПРИ ПРИДБАННІ ТОВАРІВ/ПОСЛУГ У НЕРЕЗИДЕНТА

В процесі господарської діяльності підприємства досить часто виникає потреба в товарах імпортного виробництва, а також в отриманні робіт та послуг іноземних спеціалістів. Імпорт (імпорт товарів)-це купівля (у тому числі з оплатою у негрошовій формі) українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності у іноземних суб'єктів господарської діяльності товарів із ввезенням їх на територію України, включаючи купівлю товарів, призначених для власного споживання установами та організаціями України, розташованими за її межами.

Згідно із загальним правилом, імпортні товари оприбутковуються за первісною вартістю. Відповідно до п. 9 П(С)БО 9 «Запаси» первісна вартість імпортного товару складається з його контрактної вартості, накладних витрат, сплачених в іноземній валюті, сплаченого мита, зборів і податків при розмитненні. Суми ввізного мита (в силу прямої норми) і плата за митне оформлення (як інші витрати) збільшують первісну вартість імпортованих товарів.

З урахуванням вимог П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів», порядок формування первісної вартості імпортних товарів залежить від того, яка подія відбулася раніше: оприбуткування товарів чи оплата їх вартості. У випадку, коли першою подією є отримання імпортних товарів, їх собівартість визнається за курсом НБУ на дату здійснення операції (визнання активів), тобто на дату їх оприбуткування. У випадку передоплати за товари, при отриманні товару його первісна вартість формуватиметься виходячи з курсу НБУ, встановленого на дату перерахування передоплати. Надалі під час зміни курсу НБУ первісна вартість товарів не змінюється.

Облік розрахунків з нерезидентом ведеться на рахунку 632 “Розрахунки з іноземними постачальниками” (в національній та іноземній валюті). Аналітичний облік ведеться окремо за кожним постачальником та підрядником в розрізі кожного документа (рахунка) на сплату.

На практиці виникають ситуації, коли сума авансів підлягає поверненню, наприклад, при зміні, припиненні договірних відносин з контрагентом. Між тим П(С)БО 21 не містить прямої норми щодо обліку немонетарних статей, які перетворились в монетарні, і навпаки, зокрема, щодо визначення по них курсових різниць. На наш погляд, на дату прийняття рішення про повернення авансу (про що свідчить, наприклад, додаткова угода) заборгованість з немонетарної «перетворюється» в монетарну, адже вона вже відповідає поняттю «монетарної» (це активи і зобов'язання, що будуть оплачені у фіксованій (визначеній) сумі грошей). Отже, після підписання додаткової угоди, заборгованість нерезидента (нерезиденту), на нашу думку, слід перераховувати за курсом на дату балансу (якщо дата балансу передувє даті повернення коштів) і на дату повернення коштів, та визначати курсові різниці. З огляду на вищевказане, з метою удосконалення обліку операцій в іноземній валюті, підприємствам слід чітко розмежовувати монетарні і немонетарні статті, доцільно впровадити на субрахунках обліку немонетарних статей додаткові субрахунки іншого порядку–37122, 68122, 37222–для обліку заборгованості, що перейшла в категорію монетарної (за наявності повернення авансу).

Порядок відображення в бухгалтерському обліку операцій, пов'язаних з придбанням послуг від нерезидента, в цілому аналогічний порядку обліку операцій з імпорту товарів. Проте існують особливості їх оподаткування. Так, якщо місце надання послуг за межами України, такі послуги не є об'єктом оподаткування ПДВ. Якщо ж місце надання послуг знаходиться на території України такі операції є оподаткуванням ПДВ і оподатковуюся за ставкою 20%. Відповідальним за нарахування і сплату ПДВ є отримувач послуг, тобто резидент (незалежно від того, чи зареєстрований він платником ПДВ).

Послуги від нерезидента, отримані платником ПДВ відображаються в обліку наступним чином: Дт 23,91,92,93,94... Кт 632

Податкові зобов'язання з ПДВ (відповідно до Інструкції з бухгалтерського обліку ПДВ № 141): Дт 644 Кт 641

Податковий кредит з ПДВ з послуг нерезидента (на дату складання податкової накладної, за умови її реєстрації в ЄРПН): Дт 641 Кт 644.

Вважаємо, що використання субрахунку 644 при визначенні податкових зобов'язань з ПДВ є недоречним. На наш погляд, методологічно правильно використовувати рахунок 643, з подальшим закриттям розрахунків за фактом формування податкового кредиту.

Отже, пропонуємо наступні проведення в обліку:
податкові зобов'язання з ПДВ-Дт 643 Кт 641,
податковий кредит з ПДВ-Дт 641 Кт 644,
закриття рахунків-Дт 644 Кт 643.